

KIRJALLINEN KYSYMYS 53/2011 vp

Yksityisteiden rahoitus

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on yksityisteitä noin 350 000 kilometriä. Asuttuja teitä on yli 90 000 kilometriä, ja niistä valtionapuun oikeutettuja hiukan yli puolet. Yksityistiet ovat hyvin merkittäviä haja-asutusalueiden liikenteen sekä esimerkiksi metsäteollisuuden puukuljetusten kannalta, vaikka yksityisteiden liikennemäärät ovatkin pieniä.

Yksityisteiden tienpito maksaa vuodessa 150—200 miljoonaa euroa, josta valtion avustus on 23 miljoonaa euroa ja kuntien tuki 30—35 miljoonaa euroa. Pääosan tienpidosta maksavat tien osakkaat.

Asiantuntija-arvioiden mukaan yksityisteiden kunnan säilyminen voidaan kestäväällä tavalla turvata vasta 35 miljoonan euron määrärahasollla. Ruotsissa vastaava luku on 100 miljoonaa euroa.

Yksityisteiden vaikutuspiirissä on noin miljoona suomalaista ja lukematon määrä eri teollisuusalojen toimintaa. Valtionapu tulisi nähdä myös maksuna yksityisteiden yleiskäyttöoikeudesta. Tällä hetkellä tiekunnat ja tieosakkaat joutuvat pääasiassa itse maksamaan teiden kunnossapidosta, paikoin hyvinkin vilkasta yleistä liikennettä varten.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta yksityisteiden kunto voidaan säilyttää kestäväällä tavalla myös jatkossa?

Helsingissä 16 päivänä elokuuta 2011

Katri Komi /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Katri Komin /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 53/2011 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta yksityisteiden kunto voidaan säilyttää kestäväällä tavalla myös jatkossa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yksityiset tiet tarvitsevat säännöllistä kunnossapitoa ja teiden ongelmakohdat aika ajoin perusparantamista. Tieosakkaat maksavat pääosin yksityisten teiden tienpidon. Liikkumistarpeet vaihtelevat erityyppisillä yksityisillä teillä. Lain mukaan yksityiset tiet on pidettävä tarkoituksen edellyttämässä kunnossa ja kohtuuttomia kustannuksia aiheuttamatta.

Yksityisten teiden toimijakenttä on laaja. Valtion ja kuntien avustustoiminta kohdistuu asutun yksityistieverkkoon. Kestävän metsätalouden rahoitus (Kemera) kohdistuu teihin, joilla metsäkuljetusten osuus on merkittävä. Pohjois-Pohjanmaan alueella osa kunnista vastaa yksityisten teiden kunnossapidosta. Kokonaisuudessaan kuntien vuotuinen rahoitusmäärä on 20—30 miljoonaa euroa ja liikennehallinnon kautta myönnettävä valtion avustus 13 miljoonaa euroa. Puuhuollon turvaamiseen yksityisteillä on varattu määräraikainen lisärahoitus 10 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2009—2011. Maa- ja metsätalousministeriön momentilta metsäteille myönnettävä Kemera-rahoitus on noin 10 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtion avustusta käytetään vain kohdekohtaiseen korjaukseen ja perusparantamiseen, mutta ei peruskunnossapitoon kuten esimerkiksi talvihoidon. Valtion tuella varmistetaan yksityistieverkoston kestävyyttä. Valtion nykyinen avustustaso on kohtuullinen, ja yhdessä kuntien panostuksen kanssa yksityisteiden kunto voidaan tyydyttävästi turvata. Päivittäinen ja vuosittainen hoito kuuluu tieosakkaille, joita kunnat harkintansa mukaan avustavat.

Yksityisillä teillä on merkittävä liikenteellinen rooli, mutta niiden hallinnointi on hajanaista ja jakaantuu suureen määrään tiekuntia. Yksityisten tienpidon toimintakenttää ja samalla myös rahoitusta kannattaisi selkiyttää. Tätä pohjustavaa selvitys- ja kehitystyötä on tehty mm. liikennehallinnossa viime vuosina. Yksityisteiden ja metsäteiden muodostama kokonaisuus tulee rationalisoida. Yksityistiekuntia voitaisiin yhdistää toiminnallisesti taloudellisemmin toimiviksi kokonaisuuksiksi. Tulen parhaani mukaan edistämään yksityistiehallinnon kehittämistä.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2011

Liikenneministeri Merja Kyllönen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 53/2011 rd undertecknat av riksdagsledamot Katri Komi /cent:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att underhållet av enskilda vägar ska skötas på ett hållbart sätt även i fortsättningen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enskilda vägar behöver regelbundet underhåll och vägarnas problempunkter bör tidvis grundförbättras. Största delen av underhållet av enskilda vägar betalas av vägdelägarna. Behovet av att använda vägarna varierar för olika typer av enskilda vägar. Enligt lagen ska enskilda vägar hållas i sådant skick som deras ändamål förutsätter, dock utan att underhållet orsakar oskäligen kostnader.

Aktörsfältet i fråga om enskilda vägar är brett. Statens och kommunernas understöd riktas till det bebyggda enskilda vägnätet. Finansieringen av hållbart skogsbruk (s.k. Kemera-finansiering) riktas till sådana vägar där andelen skogstransporter är betydande. I Norra Österbotten ansvarar en del av kommunerna för underhållet av enskilda vägar. Kommunernas årliga finansieringsbelopp är sammanlagt 20–30 miljoner euro och staten understöder med 13 miljoner euro via trafikförvaltningen. För att trygga virkesförsörj-

ningen på enskilda vägar har man reserverat en tidsbestämd tilläggsfinansiering på 10 miljoner euro per år under 2009–2011. Av jord- och skogsbruksministeriets anslag beviljas för skogsvägar cirka 10 miljoner euro i Kemera-finansiering per år.

Statsunderstödet används endast för reparationer och grundförbättringar av enskilda objekt, men inte för basunderhåll såsom t.ex. vinterunderhåll. Genom statsunderstöden säkerställer man det enskilda vägnätets hållbarhet. Statens nuvarande understödsnivå är skälig, och tillsammans med kommunernas insatser är det möjligt att säkerställa att de enskilda vägarna hålls i tillfredsställande skick. Ansvar för den dagliga och årliga skötseln ligger på vägdelägarna, som kommunerna bistår enligt egen prövning.

De enskilda vägarna har stor trafikmässig betydelse, men förvaltningen av dem är splittrad och fördelar sig på ett stort antal väglag. Det vore skäl att göra verksamhetsfältet för väghållningen och finansieringen av enskilda vägar klarare. Bland annat inom trafikförvaltningen har man under de senaste åren gjort sådant förberedande utrednings- och utvecklingsarbete. Den helhet som de enskilda vägarna och skogsvägarna bildar bör rationaliseras. Enskilda väglag kunde slås samman till funktionella helheter som fungerar bättre ekonomiskt sett. Jag kommer att göra mitt bästa för att utveckla förvaltningen av enskilda vägar.

Helsingfors den 7 september 2011

Trafikminister Merja Kyllönen